

ни, виразно артикулюється думка проф. В. В. Різуна про соціальні комунікації як вид соціального інжинірингу, а отже, й особливу роль технологій соціального спілкування як різновиду гуманітарних технологій. Власне із науковим оформленням „Соціальних комунікацій” і виникають усі належні теоретичні й методологічні передумови для того, щоб *всі реалії зв'язків з громадськістю почали набувати соціальнокомунікаційної інтерпретації*. Істотно збагачується спектр галузевої проблематики наукових досліджень феномену ПР, що унаочнюється авторкою за допомогою діаграм.

Свідченням методологічної культури авторки є також послідовна декомпозиція науки про ПР, яка дозволила дослідниці виокремити основні складники її об'єкта та співвіднести їх із відповідними субдисциплінами – теорією зв'язків із громадськістю, історією зв'язків із громадськістю, технологіями зв'язків із громадськістю, повно й усебічно представити онтологічний, гносеологічний та методологічний аспекти теорії ПР.

Ми цілком поділяємо думку В. В. Березенко щодо доцільності застосування в дослідженнях ПР постнекласичної парадигми, якою передбачено новий онтологічний статус комунікації, нове бачення комунікативного простору людини як буттєвої основи всіх видів людської життєдіяльності, підвищену увагу до комунікативної культури й комунікативної компетентності особистості, а також до гуманізації інформаційно-комунікаційного простору суспільства загалом. Корисними тут виявилися погляди Н. Лумана про суспільство як аутопойезисну систему – тобто самовідтворювальну систему, яка постійно встановлює межі між со-

бою та зовнішнім середовищем, селективно вилучаючи з нього лише корисні елементи. Характерно, що для Н. Лумана комунікація не є апріорним фактом, скоріше вона проблематизується дослідником, який ставить під сумнів розуміння індивідів через автономію та індивідуалізацію їхніх свідомостей, і пов'язує успішність комунікації із безпосередньою залученістю її учасників до конкретної ситуації взаємодії. При цьому, за переконанням Н. Лумана, жодна соціальна система не існує поза комунікацією, тому керування системою передбачає перетворення проблемної комунікації на вірогідну.

В. В. Березенко систематизує проблематику різновекторних досліджень феномену ПР, верифікуючи тим самим представлені в теоретичному дискурсі основні концептуальні акценти й контексти бачення ПР-комунікації. Йдеться про контексти стратегічного управління, державного управління, політичних комунікацій, бізнес-практики. Виявлені напрямки досліджень ПР оприявнюють їхні генетичні зв'язки з тими соціальними сферами, які зазвичай потребували й нині потребують комунікаційної гуманізації.

Такий ґрунтовний аналіз проблеми в рецензованій роботі дозволив її авторці зробити цікаві висновки, які адекватно відображають досягнуті наукові результати і демонструють цілісне уявлення про наукове осмислення феномену ПР в Україні. Слід також відзначити широкі можливості подальшого застосування отриманих результатів для розвитку методології цілого ряду дисциплін соціогуманітарного циклу.

Л. М. Хавкіна

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Видавнича галузь в епоху активних соціокомунікаційних трансформацій

Рецензія на видання: Водолазька С. Радикальні інновації східноєвропейської видавничої галузі : монографія / Світлана Водолазька ; наук. ред.

Різун В. В. — К., 2015.

Своєчасність і актуальність монографії, присвяченої дослідженню присутніх інновацій у східноєвропейській видавничій галузі, зумов-

лена тим, що в умовах активної зміни технічних параметрів буття інформаційного суспільства загалом і кожного його члена зокрема особ-

ливої ваги набувають проблеми інноваційного розвитку видавничої справи. Тим більше, що, як справедливо зазначає дослідниця, історія галузі перебуває в центрі уваги наукових шукачів, а сучасні тенденції й явища позбавляються права на обговорення й вироблення їх розуміння в дослідницькому середовищі.

З огляду на активні трансформаційні процеси в житті східноєвропейських країн особливий інтерес становить представлене в монографії дослідження інноваційної ситуації у видавничій галузі в кількох із них, з Україною включно, – це дає змогу як побачити специфіку кожної, так і зробити цікаві новаторські висновки внаслідок науково виваженого порівняння.

Авторка вибудовує дослідницьки оптимальний повний ланцюг основних суб'єктів і чинників, засадничих для видавничого простору: від детермінант інноваційних змін у сучасних моделях видавничої діяльності та принципів функціонування галузевих інновацій – через інновації в мотиваційній системі читацької активності – до перспектив інновацій у трансформаційній системі видавничої діяльності та моделювання перспективних видавничих практик.

Максимально цінним і з теоретичної, і з практичної точки зору видається фрагмент, в якому відтворюється різновекторна парадигма ключових напрямків інноваційного розвитку видавничої діяльності східноєвропейських країн і досліджуються всі основні її елементи, систематизовані й типологізовані. Їх логічно поділено на кілька корпусів: технологічні інновації (електронні видання, інтерактивні видання, звукові електронні видання), інноваційні сервіси у видавничій сфері (друк на вимогу, сервіс самопублікації), інноваційні методи дистрибу-

ційної діяльності видавництв (книжковий клуб, книжковий інтернет-магазин), інноваційні промоції (рекламні інноваційні промоції – продакшн-плейсмент, буктрейлер; мережеві видавничі промоції – мережева комунікація, соціальні мережі, спеціалізовані соціальні мережі), інноваційні маркетингові стратегії (нішеві стратегії, нові формати друкованої книги).

Композиційно дослідження складається із низки розділів, які послідовно представляють дослідницьку логіку й оптимально втілюють авторські настанови. У монографії успішно реалізовано завдання узагальнити та систематизувати теоретичний матеріал щодо інноваційних процесів у східноєвропейських видавничих практиках – і отримані результати закладають міцну основу для подальших наукових пошуків у цьому напрямку.

Заслуговує на увагу використання авторкою вагомої джерельної бази, яку складають ретельно дібрані вітчизняні та зарубіжні наукові джерела. Це сприяє глибині теоретичного опрацювання проблеми на основі систематизації досліджень, здійснених представниками різних наукових галузей.

Тож монографія Світлани Водолазької «Радикальні інновації східноєвропейської видавничої галузі» є оригінальним науковим дослідженням, яке відзначається новизною та глибиною викладу матеріалу, що має теоретичну і практичну цінність. Вона своєчасна й актуальна з огляду на вирішувану наукову проблему й може стати у нагоді як освітянам і студентам, так і практикам в галузі видавничої справи, які прагнуть бути на вістрі новітніх змін і тенденцій.